

LEE MILLER IN HITLERS BADKUIP

Een tragische cantate

een **NEEDCOMPANY** productie

**'A woman had to be a monster to be an artist.
And one who married another artist was branded - like a cow.'** - Lee Miller

in Co-productie met **Wiener Staatsoper**

Met de steun van de **Vlaamse overheid**

Lee in Hitler's bathtub, Munich, 1945 (David E. Scherman)

LEE MILLER IN HITLERS BADKUIP

Een verhaal voor twee vrouwen en een paar onbelangrijke mannen

Jan Lauwers' oeuvre als schrijver en theatermaker wordt gekenmerkt door sterke vrouwenrollen. Een vrouw die hem al lange tijd fascineert, is de Amerikaanse kunstenares Lee Miller. (Oorlogs-) fotografe en journaliste, topmodel, *covergirl* en alcoholist. Misbruikt, verguisd, geadoreerd en weggegooid. En dan is er die ene foto: 'Lee in de badkuip van Hitler'. Deze foto fascineert en choqueert niet alleen de wereld, maar vormt misschien wel de basis van een ander soort fotografie waarbij het onderwerp aan het lijf van de maker is gekleefd, waarbij er van de autonomie van het beeld geen sprake meer is omdat de schaduw van de maker de boel belazert. Wat bezielde deze vrouw om in het appartement van Hitler door te dringen en zich te reinigen in de badkuip van de duivel? De tekst begint op het moment dat ze in haar stinkende kleren, waar de lijkengeuren van Dachau nog in verstikt zaten, voor de badkuip van Hitler staat.

Kate Lindsey's overdonderende en door pers en publiek bejubelde interpretatie van Nerone in 'L'incoronazione di Poppea', in regie van Jan Lauwers, inspireerde hem om een nieuwe theatertekst te schrijven voor Lindsey. De radicale vrijheid die Lindsey opzoekt in haar métier inspireert Lauwers om een veeleisende tekst te schrijven over één van de meest controversiële kunstenaressen van de 20ste eeuw.

Naast Kate Lindsey staat ook **Romy Louise Lauwers** op de scène. Actrice, radicale performer, muze en dochter van Jan Lauwers. Twee vrouwen die elkaar ontmoeten in de duistere wereld van Lee Miller. Want de duisternis begint reeds vroeg bij Lee. Niet enkel is ze als kind misbruikt, maar ook haar vader nam 'bezit' van haar door jaar in jaar uit foto's van haar te nemen. Gewaagde, radicale foto's. In hoeverre haar vader mee aan de oorzaak ligt van haar ondergang is moeilijk in te schatten. Een vader wiens dochter zijn muze is? Voor Jan Lauwers is dit een erg persoonlijk gegeven daar hij reeds jarenlang geïnspireerd is door zijn eigen dochter en zij steeds weer zeer intens samenwerken.

Maarten Seghers, componist en performance-kunstenaar, is reeds jarenlang partner in crime van Jan Lauwers. Van het schrijven van songs is hij geëvolueerd naar het schrijven van hedendaagse 'klassieke' muziek. In zijn werk staat de fysicaliteit en brutaliteit van de muziek centraal, ondanks dat zijn werk evenveel zalft als slaat. Het combineert twee uitersten waarin hij enerzijds muziek als klank benadert en bijgevolg klank als materie. Anderzijds schrijft hij narratieve muziek die aanleunt bij een meer epische of emotionele vertelling. Deze tweespalt waarbij deconstructie en constructie zijn oeuvre tekenen resulteren in composities voor zowel stem en hedendaags ensemble als noise of percussie. Zijn stempel drukt hij vooral in het maximale bereiken met het absolute minimum. Voor **Lee Miller in Hitlers Badkuip** schrijft hij een avondvullende cantate voor mezzo-sopraan Kate Lindsey en vijf-koppig ensemble.

Een van Theodore's vele stereoscopische kunststudies van zijn dochter, geannoteerd door Lee Miller 'me, Lee Miller', Poughkeepsie, 1928 © Theodore Miller

OVER HET LIBRETTO

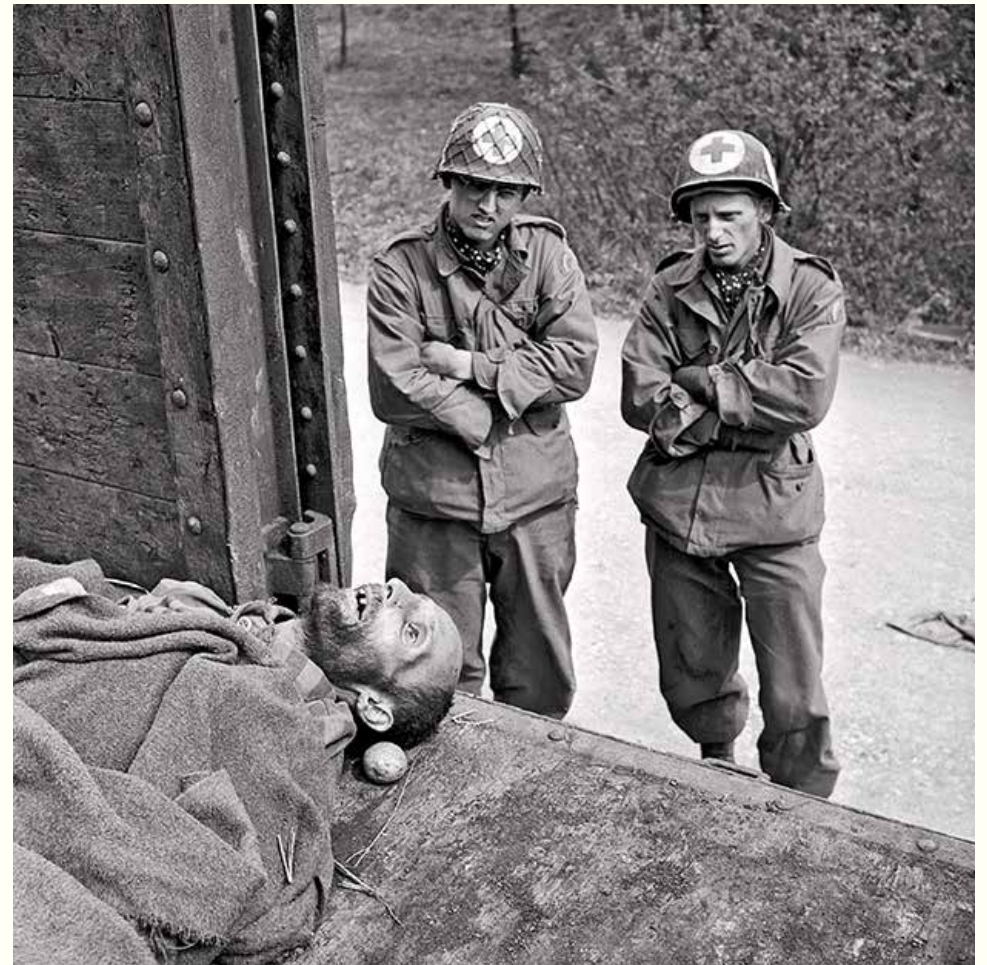
Jan Lauwers: ‘Theater is samenwerken. Heel mijn oeuvre als theatermaker is een zoektocht naar het maken van een totaalportret van de mens waar ik op dat moment mee samenwerk. Enerzijds is er het portret van het personage in het toneelstuk of het libretto, anderzijds is er de performer/acteur/zanger die het personage tot leven brengt. Als portrettist zijn zowel het personage als de performer even belangrijk. In mijn theaterstukken schrijf ik op de huid van de geportretteerde. Daarin zit voor mij de sleutel van het hedendaagse theater. Daarin kan men ook de hedendaagse dogma’s van diversiteit en identiteit overstijgen.

Ik heb **Lee Miller in Hitlers Badkuip** geschreven omdat ik Kate Lindsey ben tegengekomen. Tijdens mijn samenwerking met haar in 2021 voor Monteverdi’s ‘L’incoronazione di Poppea’ waarin zij Nerone vertolkte, wist ik dat ik op haar huid zou schrijven. Op dat moment lag er in mijn atelier die beruchte foto van Lee in Hitlers badkamer. De foto lag daar reeds enige tijd omdat ik een onderzoek deed naar waarheid en fotografie in relatie tot het gebruik van beelden in sociale media. Ik sprak er geregeld over met mijn dochter actrice Romy Louise die – God verhoede het – als het ware een soort toetsteen en zelfs een vermaledijde muze is voor mijn gedachten over kunst in de hedendaagse wereld waar ‘woke’ en ‘#metoo’ een gezonde verwarring heeft gebracht. Mijn dochter is mijn eerste lezer geworden. Deze twee vrouwen, Kate en Romy, inspireerden me tot het maken van een dubbelportret. Twee fenomenale performers die in de huid kruipen van Lee Miller. Waarom twee vrouwen? Omdat ik in de eerste plaats geen biografie wou schrijven. Ik heb geen diepgaande studie gemaakt over het leven van Lee. Het libretto is een portret van een vrouw die op het einde van haar leven zei dat ze zich een leegemolken koe vond. Een vrouw in de schaduw van zovele mannen. Beroemde mannen. Beruchte mannen. Ik wou een portret maken waarin het niet meer gaat over Lee maar over zovele genuïlkorfde vrouwen, in de kunstgeschiedenis. Ik heb dit thema reeds aangehaald in een andere tekst ‘Al het goede’, waarin ik de tragische kracht beschrijf van Artemisia Gentileschi, de eerste kunstenares die toelating kreeg van *Accademia delle arti del disegno* om met olieverf te schilderen (in 17de eeuw), brutaal verkracht werd door haar leermeester, vervolgens gemarteld in het openbaar als zondares.

Door voor twee vrouwen, Kate en Romy, te schrijven ontstaat er een soort objectiviteit. De psychologische lijn die beide performers volgen doorkruisen elkaar, brengen verwarring en tonen de identiteit van beide vertolkers tegenover het portret van Lee. Dit vervreemdingsmechanisme laat mij als schrijver toe dwars op de geschiedenis te gaan liggen. Geen waarheidsgetrouwheid, maar de kracht van de poëzie laten spreken via de lichamen van de performers, hun interpretatie, en uiteraard de zangstem van Kate als centrale katalysator.

Het libretto vertelt niet de geschiedenis van Lee vanaf haar geboorte tot haar dood. Ik ben als schrijver gefascineerd door de morele onduidelijkheid van Lee als vrouw in een patriarchale samenleving waarbij meedogenloos wordt omgesprongen met macht. Wat betekent het voor Lee om überhaupt een bad te nemen in de badkuip van een monster? Wat betekent het om daar bovendien een foto van te nemen? Wat betekent voor haar fotografie en waarheid als ze lijken verlegt in Dachau om beter licht te hebben?' ████████

Amerikaanse artsen staren naar een dode gevangene in de Dachau Dodentrein, Dachau, 1945 ©Lee Miller

ARIA FRAGMENT

Gelukkig hebben beelden geen geuren
Het zou ondraaglijk zijn
De geuren worden gedacht en nooit verwacht
De lichtinval moet behaaglijk zijn

Lee Miller's leven is een aaneenschakeling van vreemde en soms keiharde wendingen. Centraal staat haar onvoorwaardelijke liefde voor haar vader, symbool voor de totale ontreddeering als vrouw en creatieve geest.

Ik verloor mijn vrouwelijkheid toen ik nog niet wist wat dat was. En dan heb ik heel mijn leven lang... Ik heb heel mijn leven geprobeerd die vrouwelijkheid terug te vinden. Maar in plaats daarvan werd ik een meesteres in behagen. Ik wist bij een oogopslag wat voor man er naar me keek. Ze keken naar me met verbazing of begeerte soms schaamte. Of met afkeer en wanhoop. Onbereikbaar. Ik heb geleerd van mijn papa dat ik moest behagen om de paniekaanvallen die ik steeds onder mijn huid voelde trillen... om die paniekaanvallen af te wenden moest ik pleasen begrijp je? Mijn papa bekeek me als een wondermooi object. Ik voelde me niks mooi. Wist ik veel. Maar ik leerde het spel te spelen. En door zo jong zo lang het spel te spelen werd ik er een meesteres in. Tot het spel het overnam en ik het echt geloofde. Ik geloofde dat ik mijn lijf was geworden. Dat ik was wat men zag.

Mijn papa keek niet naar mijn borsten of mijn dijen. Hij keek naar licht, het gaat altijd over licht zei hij. Ik geloofde hem op zijn woord. Waarom zou ik hem niet geloven? Hij was mijn enige zekerheid. Door hem heb ik de wereld kunnen bekijken als een roofdier.

ARIA 'ABOUT COWARDS'

Haar liefdesleven en opeenvolgende passionele drama's raakt Lauwers slechts zijdelings aan. Ook hier is geen historische accuraatheid. Alle mannen worden in het libretto 'de' MAN. Waardoor er ook een grappig misverstand ontstaat tussen de man en Man Ray, haar ware mentor.

'Wat kom je doen?'
'Ik ben je nieuwe vrouw.'
'Je bent groter dan ik.'
'Is dat een probleem?'
'Zou kunnen.'
'Kijk naar mij.'
'Als ik dat doe, ben ik verloren.'
'Wat denk je wel als je naar mij kijkt.'
Denk je dat je vrij bent om te denken wat je denkt.
Je kijkt en wat denk je dan?
Mannen denken altijd aan wat andere mannen denken.
Omdat jullie lafaards zijn.
Kan je denken zonder te denken wat anderen ervan denken?
Nee dat kan jij niet.
Man, ik hou van jou.'

Zelfdoding in gemeentehuis Leipzig, 1945 © Lee Miller

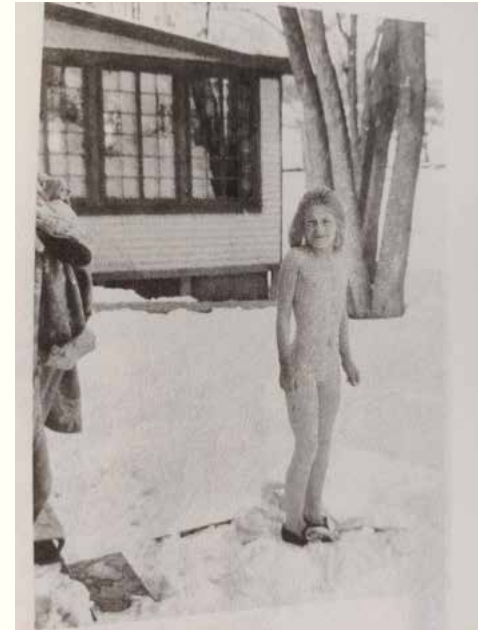
Wanneer Lee zich uiteindelijk uit het sociale leven en haar foto's verwijderd uit haar bestaan, zich concentreert op koken en zwijgen, schrijft Lauwers als epiloog:

En de oude vrouw zei: 'A woman had to be a monster to be an artist. And one who married another artist was branded - like a cow.' Met mijn laatste lippenstift schrijf ik deze woorden op de gigantische spiegel in de hal van het landhuis waar ik me heb teruggetrokken. Waar ik kook, drink en me nooit meer opmaak. Dat was eigenlijk het grappigste: de verwarring in de ogen van de mannekes die me zonder make-up zagen.

De foto in de badkamer is mijn laatste zelfportret. Van mijn eigen kind neem ik nooit een foto. De mannen komen nog wel eens langs, altijd op etensuur. Achter het fornuis zien ze dan een wat gezette vrouw, beetje verwaarloosd, met brede schonkerige dijen, nooit opkijkend, haar grijze haren voor haar ogen. Ze zien een vrouw die haar tijd uitzit en hoopt dan het leven ongemerkt verdwijnt. 'Er bestaan geen face-lifts voor de ziel', had Picasso in een poëtisch moment haar toegefluisterd. Maar wat ze niet zagen was de glimlach van de vrouw die wist dat ze het roofdier in zichzelf gedood had. Omdat ze geen keus had gekregen: niet van haar mama, niet van haar vader, niet van alle mannen die haar hebben aanbeden maar nooit begrepen, niet van het leven zelf. Omdat het geweld, de liefde en de dood altijd stommelings bezit namen van mijn lijf. Hoeveel keuze heb je als mens? Die glimlach op mijn lippen was mijn laatste keuze. En de gerechten die ik bereidde: zorgvuldig uitgezocht met de beste ingrediënten. En tijdens de maaltijd zou ik hen dan toespreken. Ik wou hen toespreken met een milde stem. Zacht wegstarend. Een wijze vrouw die dingen heeft begrepen. Ik wou hen erop wijzen, weliswaar met milde stem, dat er zaken zijn die ertoe doen. Erop wijzen dat geen roos dezelfde is. Dat de gruwelijkheden die ik heb gezien en heb ervaren mij hebben gemaakt tot wie ik ben. Ik wou dan heel eerlijk en zuiver met hen spreken over de toekomst. Over hoe we uit de ellende geraken zonder gevaar voor lijf en leden. Ik wou hen erop aanspreken zonder met de vinger te wijzen, dat het heft in eigen handen moet genomen worden. Maar ik zei niks. En heb nooit nog een woord gezegd.

Zo ben ik verdwenen: als een sterke, trotse vrouw die niemand ooit gezien heeft: op het eind stommelings kokend voor diezelfde eenzame, zelfgenoegzame kunstenaars die altijd op etensuur kwamen aansjokken en dronken urineerden in haar zorgvuldig onderhouden kruidtuin. Het waren krachteloze stralen van door een gezwollen prostaat aangetaste viriliteit. Het was geen wedstrijdje ver-pissen maar pinkeltjes tellen. Als ze hen zo bezig zag moest ze denken aan die dansende beer in dat duistere café in Transylvania. Het beest was in winterslaap en ik eiste van zijn baas dat hij het beest wakker maakte en voor mij en mij alleen zou laten dansen. Hibernation is tijdverlies en ik was tenslotte helemaal naar 't eind van de wereld gekomen om een dansende beer te zien. Ik wou en moest mijn teddybeer zien dansen. Hij porde en sloeg het beest wakker. Het krachteloze dier stonk en zijn vacht was vaal en pluizerig. Tot grote hilariteit van mijn gezelschap begon het te pissen en te schijten en zakte door zijn poten. Zijn bewaker sloeg het beest harder en harder tot het zich eindelijk oprichtte en begon te dansen. Voor mij. Voor mij alleen.

KLIK KLIK KLIK

December Morn, 14 april 1915 © Theodore Miller

OVER DE SCENOGRAFIE

Op de scène; een exacte kopie van de badkamer van Hitler in München, zoals te zien op de foto. Een projectiescherm waarop een aantal foto's geprojecteerd worden van de hand van Lee. Rond de badkamer zitten de vijf muzikanten. Zij hebben niet alleen hun rol als muzikant maar vertolken ook de mannelijke wereld waaraan zij ten onder is gegaan. Op de voorscène een fotoapparaat met een aantal elektronische flitslampen waarvan het geluid van de motoren de flits zelf versterkt worden.

Terzijde staat een levensgrote ijssculptuur van Lee als een zesjarig meisje, gebaseerd op de foto die door haar vader gefotografeerd werd de dag nadat ze verkracht werd. De ijssculptuur is levensgroot en smelt tijdens de performance.

De beide protagonisten zijn gekleed in *battledress*. Een kopie van het legeruniform dat Lee droeg toen ze de badkamer ontdekte.

ARIA: THE GIRL IN THE SNOW

Luister hier naar [Snow](#).

KATE

[aria het meisje in de sneeuw]

Een foto van een meisje in de sneeuw.

Een foto van een naakt meisje in de sneeuw.

Een foto van een zevenjarig naakt meisje in de sneeuw.

Een foto van een zevenjarig naakt meisje dat is verkracht en de brandende pijn tussen haar benen tracht te verdoven door de sneeuw.

ROMY

Papa die haar vraagt dromerig weg te kijken. Het lukt haar niet. Papa die de foto ontwikkelt en afdruckt in zijn rode studio. Hij bekijkt het resultaat. Hij is een tevreden man.

KLIK KLIK KLIK

KATE

Trek je onderbroek uit en smijt die over het washandje.

Ze walgt en voelt dat het water de juiste temperatuur heeft.

Wil je erin stappen?

ROMY

Ik voel me bekeken.

(Weer die trillende handen. Het ophalen van de schouders.)

KATE

Ze kijkt rond. Ze merkt in de hoek, half verscholen achter de deur een foto van hem, mooi ingekaderd in donker eiken. Hij staart haar aan.

(Romy bukt zich en raapt het op. Ze kijkt nauwgezet.)

ROMY

Goede portretfotograaf. Een goed klassiek portret. Studiowerk.

KATE

Zou ik Hitler fotograferen in mijn studio?

ROMY

Hitler is een groepsfoto.

KATE

Ze lacht met haar grapje. Er zijn weinig foto's van haar waarop ze lachend te zien is. Ze was een ernstige muze. Een muze is altijd ernstig.

ROMY

Stel je voor dat een muze grappig is?

KATE

En behaagziek.

ROMY

Verleidelijk?

KATE

Of nooit kan stilzitten. Een muze met ADHD.

ROMY

De muze als trampoline.

(Ze lachen zich kapot om zoveel fantasie.)

KATE

[aria the laughing song]

Grillig KLIK hautain KLIK immoreel KLIK hysterisch KLIK onverantwoord
KLIK ijskoud KLIK narcistisch KLIK maniakaal KLIK meedogenloos KLIK
een verwend nest KLIK een lefgozer KLIK passioneel KLIK KLIK KLIK...
Kijk in de lens, kijk naar boven, kijk beschaamd, kijk verleidelijk, kijk maar,
kijk maar, kijk KLIK KLIK KLIK

ROMY

Ze zet de foto op de rand van de badkuip. Ze kijkt door haar Contax.
Ze schat de afstand in. Kijkt door de lens. Controleert het diafragma.
Scherptediepte. Routine. Dan stelt ze de zelfontspanner in.

KATE

Ze glijdt in het water en lacht naar de camera. KLIK KLIK KLIK. De deur
wordt opengeduwd. De driepikkel valt omver. Fuck. Haar Contax met een
smak tegen de muur. Fuck. Fuck. Fuck. Fuck.

ARIA: 2

Luister hier naar [Blue](#).

KATE

Ik heb geen enkele ambitie om wie dan ook van wat dan ook te overtuigen. Door zelf te fotograferen vernietig ik mijn eigen droevige gekwets-te ziel. Bij elke foto die ik neem sterft er iets af. Om te kunnen overleven heb ik mijn schoonheid gebruikt, mijn lichaam vernietigd en mijn ziel als een roofdier verslonden. Elke foto is een doodsteek!

ROMY & KATE

(Romy vertelt, Kate zingt the breathing song)

Lee is weer alleen. Ze is haar eigen object. Het object van haar eigen schaduwwereld. Ik zit in het bad van het monster en reinig mijn lichaam. Ik ben mijn eigen object. Ik ben het object van mijn eigen schaduwwereld. Ze spreekt in de derde persoon over zichzelf. Ze concentreert zich nu op haar vermoeide lijf. Alle spieren afgaan. Inbeelden hoe ze ontspannen. Ze heeft geleerd zich snel te ontspannen. Tijd maken wanneer die er niet is. Ze ligt zo stil mogelijk. Het water wordt glas. Lee hoort haar hart bonken tegen de zinken badkuip. Hoe het vertraagt en dan weer sneller slaat. Diep inademen. Langzaam uitademen. Ademen. Ademen. Ademen...

ROMY

Het ademen van een stervende baby in Wenen is. Ze kijkt meer dan een uur naar een stervende baby. Het kleine uitgemergelde lijfje. Niks beweegt dan de tengere borstkas die snel op en neer gaat. Soms een spastisch bewegend armpje. Ze weet niet waarom maar ze verplicht zich te blijven kijken. Ze voelt hoe de Contax zwaarder en zwaarder begint te wegen. Maar ze neemt geen foto's. Ze voelt dat ze moet wachten. Ze kent de naam van de baby niet. Ze beseft nog niet dat deze nachtmerries haar lot zullen zijn.

KATE

[aria]

Hij was donkerblauw

Stom donkerblauw

Zijn ogen zwart als een slangenbeet

Niet eens bang gewoon leeg

Stom zwart, blauw en leeg object

Hoe kon het bang zijn om te sterven

Het wist niet wat leven was

Als God sterft, gaat hij rechtstreeks naar de hel

ROMY

Hoe kon je urenlang kijken naar een stervende baby?

KATE

Ik weet het niet. Ik was op de juiste lichtinval aan het wachten. Ik weet het niet. Niks. Het is gedoe.

KLIK KLIK KLIK

ROMY

Het is op dat moment, bij de laatste snik van die baby, dat ze besluit te verdwijnen.

KATE

Het gedoe te doen stoppen door te verdwijnen.

ARTISTS

Mezzosopraan **Kate Lindsey** is een van de meest veelbelovende stemmen van haar generatie. Ze treedt regelmatig op in prestigieuze operahuizen en op muziekfestivals over de hele wereld, zoals de Metropolitan Opera, het Royal Opera House Covent Garden, de Weense Staatsopera, de Salzburger Festspiele, het Glyndebourne Opera Festival, in Aix-en-Provence, het Théâtre des Champs-Élysées en de Beierse Staatsopera.

In het seizoen 2021-22 toonde Kate Lindsey eens te meer hoe veelzijdig ze is, met heel wat roldebuten en tal van nieuwe producties. Ze opende haar seizoen bij de Weense Staatsopera als Nero – een van haar iconische rollen – in de reprise van de bejubelde en veelgeprezen Salzburgse productie van Monteverdi's 'L'incoronazione di Poppea'. Vervolgens speelde ze voor het eerst Donna Elvira in de nieuwe productie van Mozarts Don Giovanni door de Weense Staatsopera, om daarna Dorabella (Cosi fan tutte) te vertolken tijdens de Mozartwoeke in Salzburg. In het London Coliseum nam de mezzosopraan de hoofdrol van Offred op zich in de nieuwe productie van Poul Ruders' 'The Handmaid's Tale'. In de Washington Concert Opera vertolkte ze 'Orphée'. Ze sloot het seizoen af met de première van 'L'Orfeo' in de Weense Staatsopera. Onder leiding van dirigent Pablo Heras-Casado speelde ze daar de hoofdrol van 'La Musica' en 'La Speranza'.

Een van de hoogtepunten van het seizoen 2020-21 was Kate Lindseys eerste optreden in het Teatro alla Scala in Milaan, waar ze het beste van zichzelf gaf in een tweeluik met 'Mahagonny, ein Songspiel' en 'Die sieben Todsünden' van Kurt Weill. Telkens speelde ze de hoofdrol (Jessie en Anna). Als zeer populaire en gevierde gastzangeres van de Weense Staatsopera vertolkte Lindsey de rol van Nerone ('L'incoronazione di Poppea') en nam ze meteen daarna de rol op van Siébel in Frank Castorfs nieuwe productie van Charles Gounods Faust, die werd geproduceerd als internationale livestream.

In 2019-20 werd Lindsey gevierd voor haar uitvoeringen van 'Ariadne auf Naxos' en de wereldpremière van Olga Neuwirths opdrachtcompositie 'Orlando', die speciaal werd gecomponeerd voor haar in de titelrol, in de Weense Staatsopera. In de MET in New York schitterde ze als Nero in Händels 'Agrippina', naast Joyce DiDonato. Dit was meteen ook de Amerikaanse première van de productie, die laaiend enthousiast werd onthaald door de pers en het publiek.

Kate Lindsey en pianist Baptiste Trotignon trokken op tournee met het programma uit haar album 'Thousands of Miles', dat in mei 2017 werd uitgebracht door Alpha Records. Ze traden op in de Hartt School of Music, het University of Richmond Modlin Center for the Arts, het Pablo Center at the Confluence in Eau Claire (Wisconsin), de Western Michigan University in Kalamazoo, het Clarice Smith Performing Arts Center van de University of Maryland en de Spivey Hall van de Clayton State University in Georgia, net als in Bremen (Duitsland). Verdere concerten brachten hen naar de podia van het Teatro alla Scala in Milaan en maakten hen tot graag geziene gasten op verschillende Europese festivals: het Pulsation Festival Bordeaux, het Bergerac Festival en tal van andere evenementen.

Hoogtepunten van eerdere seizoenen waren de titelrol van Miranda in een nieuwe productie in het Théâtre National de l'Opéra-Comique in Parijs, 'Der Rosenkavalier' op het Glyndebourne Opera Festival, Nero in de betoverende nieuwe voorstelling van Monteverdi's 'L'incoronazione di Poppea' onder leiding van dirigent William Christies op het Salzburg Festival, Sister Helen in Jake Heggies Dead Man Walking in de Washington National Opera, 'Muze/Nicklausse' in 'Les Contes d'Hoffmann' in de Metropolitan Opera, LA Opera en het Royal Opera House Covent Garden, en Cherubino in 'Le Nozze di Figaro' in de Weense Staatsopera. Op het concertpodium trad Kate Lindsey op met het Orchestre de Paris onder leiding van dirigent Thomas Hengelbrock, en dat in Parijs, Palma de Mallorca, Wenen, Praag en Dresden. Ze was ook te zien als Lazuli in Emmanuel Chabriers L'étoile in het Royal Opera House Covent Garden, als Hänsel in Hänsel und Gretel bij de Nederlandse Nationale Opera in Amsterdam, als Leonora in La Favorite in de Washington Concert Opera en als Dorabella in Così fan tutte op het Festival d'Aix-en-Provence. Concertuitvoeringen van 'Purcells Dido and Aeneas' met het Balthasar Neumann Ensemble onder leiding van dirigent Thomas Hengelbrock brachten haar naar de Laeishalle in Hamburg en het Rheingau Musik Festival.

Als veelgevraagd concertzangeres stond Kate Lindsey op de grootste podia met zeer gerenommeerde orkesten en dirigenten. Ze schitterde tijdens de BBC Proms met vertolkingen van 'Korngolds Tomorrow' in de Royal Albert Hall met het John Wilson Orchestra, waarna ze meezong met de Berliner Philharmoniker in uitvoeringen van Berlioz' 'Roméo et Juliette' onder leiding van dirigent Daniel Harding in het kader van het befaamde Musikfest Berlin. Kate Lindsey was als begenadigd concertzangeres te bewonderen in de eerste uitvoeringen van een nieuw opdrachtwerk van John Harbison met dirigent James Levine en het Boston Symphony Orchestra. Ze trad ook op met het Koninklijk Concertgebouworkest, de New York Philharmonic, het Cleveland Orchestra, het Met Chamber Orchestra in Carnegie Hall, de Cercle de l'Harmonie in Europa en op de festivals Tanglewood en Mostly Mozart. Ze werkte al samen met veel van 's werelds meest vooraanstaande dirigenten, onder wie Harry Bicket,

James Conlon, Emmanuelle Haim, Vladimir Jurowski, James Levine, Lorin Maazel, David Robertson, Jérémie Rhorer en Franz Welser-Möst. Het Metropolitan Museum of Art en de Rockefeller University in New York City verwelkomden haar in het verleden voor recitals. Kate Lindsey was te zien in de hd-uitzending van de Metropolitan Opera van Les Contes d'Hoffmann, La Clemenza di Tito en Die Zauberflöte (die vervolgens op dvd werd uitgebracht). Haar album Follow Poet (met liederen van Mohammed Farouz) werd uitgebracht door Deutsche Grammophon.

Kate Lindsey neemt exclusief op bij het Franse label Outhere Music. Haar eerste soloalbum, Thousands of Miles, met werken van Kurt Weill, Korngold en Zemlinsky, verscheen in mei 2017. Op haar tweede album, Arianna uit januari 2020, speelt het orkest Arcangelo onder leiding van Jonathan Cohen werken van Scarlatti, Händel en Haydn. Het album kreeg wereldwijd lovende kritieken. In mei 2021 verscheen Kate Lindseys derde album en tweede barokrecitalalbum, Tiranno. Hierin focust ze op het personage Nero, met stukken van Scarlatti, Händel en Monteverdi, waaronder wereldpremièreopnames van cantates van Alessandro Scarlatti en Bartolomeo Monari. Dit album is de tweede samenwerking tussen de mezzosopraan en het Britse ensemble Arcangelo onder de muzikale leiding van Jonathan Cohen. Het was een groot succes en leidde in Gramophone Magazine tot de conclusie dat Tiranno een "toonbeeld is van wat een recitalalbum kan zijn".

Kate Lindsey is afkomstig uit Richmond, Virginia. Ze behaalde een Bachelor of Music Degree met onderscheiding aan de Indiana University en is afgestudeerd aan het Lindemann Young Artist Development Program van de Metropolitan Opera. Tot haar vele onderscheidingen behoren een prestigieuze beurs in 2011 van het festival Musique et Vin au Clos Vougeot, de Richard F. Gold Career Grant in 2007, de George London Award in 2007 ter nagedachtenis aan Lloyd Rigler, de Martin E. Segal Award in 2007 van het Lincoln Center en een Sullivan Foundation Grant in 2006.

L'incoronazione di Poppea, in regia van Jan Lauwers, 2018 © Maarten Vanden Abeele

Romy Louise Lauwers studeerde dans aan de Kunsthumaniora Brussel. Ze werkte samen met Inne Goris voor de voorstelling 'Naar Medea' (2008), met Peter Seynaeve voor de voorstellingen 'mondays' (2010) en 'betty & morris' (2011) en met Abattoir Fermé voor Apocalypso (2012). Daarnaast acteerde ze in de langspeelfilm 'Little Black Spiders' (2012) van Patrice Toye.

Romy Lauwers is stichtend lid van het kunstcollectief Kuiperskaai en werkt mee aan de voorstellingen 'De Schepping' (2013), 'The Goldberg Chronicles' (2014), 'The Winter's Tale' (2016), '1095' (2017), 'Hamlet' (2018) en 'Breugel' (2019).

Marktplaats 76 (2012) was haar eerste creatie met Jan Lauwers. Ze was ook te zien in zijn installatie 'The House of Our Fathers'. In MUSH-ROOM van Grace Ellen Barkey vervangt ze Yumiko Funaya. In de herfst van 2014 maakt ze deel uit van 'Just for Bozen | Bolzano' tijdens Transart14 en 'All Tomorrow's Parties', voor de opening van Steirischer Herbst (Graz).

In 2018 vervangt Romy Lauwers Mélissa Guérin in 'Oorlog en Terpentijn'. Ze maakt deel uit van de cast van 'Al het goede' (2019), 'Billy's Violence' (2021) en 'Billy's Joy' (2023).

Jan Lauwers (Antwerpen, 1957) is een kunstenaar die zowat elk medium hanteert. De afgelopen dertig jaar werd hij vooral bekend met zijn baanbrekend theaterwerk met het gezelschap Needcompany, opgericht in Brussel in 1986. Ondertussen bouwde hij een aanzienlijk oeuvre beeldend werk uit dat werd tentoongesteld in BOZAR (Brussel), McaM (Shanghai), e.a. Van 2009 tot en met 2014 was Needcompany artist-in-residence in het Burgtheater (Wenen). Jan Lauwers werd bekroond met het 'Gouden Ereteken voor Verdienste aan de Republiek Oostenrijk' (2012). In 2014 werd hij beloond met de Gouden Leeuw Lifetime Achievement Award in de Biënnale van Venetië. Hij is de eerste Belg in de categorie theater die de prijs in ontvangst mag nemen. In 2018 presenteerde de Salzburger Festspiele 'L'incoronazione di Poppea', de eerste operaregie van Jan Lauwers waarop al snel een vervolg kwam met 'Intolleranza 1960' (Salzburger Festspiele, 2021) van Luigi Nono en 'Le Grand Macabre' van György Ligeti (Wiener Staatsoper, 2023).

Jan Lauwers studeerde schilderkunst aan de Kunstacademie van Gent. Eind 1979 verzamelde hij een aantal mensen rond zich in het Epigonenensemble. In 1981 werd deze groep omgevormd tot het collectief Epigonentheater zlv (zonder leiding van) dat het theaterlandschap verraste met een zestal theaterproducties. Hiermee schreef Lauwers zich in de radicale vernieuwingsbeweging in Vlaanderen begin '80 en brak internationaal door. Het Epigonentheater zlv bracht concreet, direct en sterk visueel theater met muziek en taal als structurerende elementen. Jan Lauwers needs company. Hij richtte Needcompany samen op met Grace Ellen Barkey. De groep performers die Jan Lauwers en Grace Ellen Barkey de voorbije jaren hebben verzameld is uniek in zijn veelzijdigheid. In 2001 voegde componist en performancekunstenaar Maarten Seghers zich bij Needcompany. Sinds 2023 delen zij met drie de artistieke leiding van Needcompany. Sinds de oprichting van Needcompany in 1986 zijn zowel de werking als de groep performers uitgesproken internationaal. Het was historisch gezien het eerste gezelschap dat op de scène drietalige performances speelde. Jan Lauwers' opleiding als beeldend kunstenaar is bepalend voor zijn omgang met het medium theater en leidt tot een eigenzinnige, op velerlei manieren grensverleggende theatertaal, die het theater en haar betekenis onderzoekt. Zijn werk wordt beschreven als post-dramatisch. Eén van de belangrijkste kenmerken van zijn werk is het transparante, 'productieve' acteren en de paradox tussen 'acteren' en 'performen'.

'Intolleranza 1960', in regie van Jan Lauwers © Maarten Vanden Abeele

Maarten Seghers is performance-kunstenaar en componist. Samen met Grace Ellen Barkey en Jan Lauwers neemt hij de artistieke leiding van het gezelschap op zich. Sinds 2001 zet Needcompany auteurschap centraal. Seghers verpersoonlijkt dit auteurschap al sinds zijn intrede in het gezelschap zowel in het schrijven van muziek als in het creëren van performatief werk.

Seghers is een veelzijdig componist die als songwriter startte en sindsdien confrontaties aangaat met andere muzikale stijlen en kunstvormen. Zijn werk wordt vaak opgevoerd in live bezetting zoals o.m. in 'De blinde dichter' (2015) of 'Al het goede' (2019), hij creëerde composities voor stem en tape zoals in 'Billy's Violence' (2021), hij schrijft momenteel een liederencyclus voor cello, viool, percussie, fluit en stem waarbij de grenzen van vocale, muzikale en performatieve betrokkenheid worden opgezocht en daarnaast kent zijn werk een beeldende dimensie in o.m. sculpturen zoals 'Fontein (Laat-Pornografisch Evenwicht) I' (2010) dat werd opgenomen in de vaste collectie van FRAC Nord - Pas de Calais.

Het performatief werk van Seghers ontstaat vanuit de honger om elke definitie te ontspringen, elke stigmatisering te weerleggen, tegen te spreken. Hij verstaat de kunst om verwarring welkom te heten, om chaos te omarmen en langs schijnbare absurditeit de kunstpraktijk op gevatte wijze bloot te leggen.

Daarnaast richt Seghers in hechte samenwerking met kunstenaar Jan Lauwers en dramaturge en muzikante Elke Janssens in 2006 OHNO COOPERATION op. Samen maken ze performances, videowerk, installaties en muziek.

Luister hier naar [song two](#) en [vligske](#) uit Billy's Violence.

LEE MILLER IN HITLERS BADKUIP

Lee Miller in Hitlers Badkuip is geen historisch noch biografisch portret van kunstenaar Lee Miller en moet gezien worden als 'faction' waarin feitelijke historische gebeurtenissen met fictieve elementen gecombineerd worden. De interpretatie van het personage Lee Miller is gebaseerd op artistieke keuzes en de visie van Jan Lauwers en kan verschillen van historische documentatie of biografieën. Sommige dialogen, situaties en interacties zijn verzonnen.

LEE MILLER IN HITLERS BADKUIP

01.06.2025

WERELD PREMIÈRE

te Wiener Staatsoper, Wenen

03.06.2025

te Wiener Staatsoper, Wenen

04.06.2025

te Wiener Staatsoper, Wenen

05.06.2025

te Wiener Staatsoper, Wenen

06.06.2025

te Wiener Staatsoper, Wenen

07.06.2025

te Wiener Staatsoper, Wenen

LEE MILLER IN HITLERS BADKUIP

90 minuten

Tekst, Regie, Scenografie **JAN LAUWERS**
Muziek **MAARTEN SEGHERS**

Mezzo sopraan **KATE LINDSEY** | Performer **ROMY LOUISE LAUWERS** | Vijfkoppig muziekensemble

Dramaturgie **ELKE JANSSENS**
Regie-assistentie **EMILY HEHL**
Productieleiding **RUNE FLORYN**

Productie **NEEDCOMPANY**
Needcompany office **PIETER D'HOOGHE, ELKE JANSSENS, RUNE FLORYN, VIBE STALPAERT**

In Co-Productie met **WIENER STAATSOPER**

Met de steun van **Tax Shelter van Belgische Federale Overheid en de Vlaamse overheid**

NEEDCOMPANY

Gabrielle Petitstraat 4/4, 1080 Sint-Jans-Molenbeek, Brussel

Artistieke leiding MAARTEN SEGHERS, GRACE ELLEN BARKEY, JAN LAUWERS

Company Manager PIETER D'HOOGE pieter@needcompany.org

Dramaturgie ELKE JANSSENS elke@needcompany.org

Technische Productie RUNE FLORYN rune@needcompany.org

Tourmanagement & Communicatie VIBE STALPAERT vibe@needcompany.org

Spreiding KEY PERFORMANCE / KOEN VANHOVE koen@keyperformance.se

www.needcompany.org